

VANAF 1904 MET ZIJN GEZIN WOONACHTIG IN BUSSUM

Stoomvaartdeskundige Arie Jongkees

BUSSUM Als hij 64 jaar oud is, gaat oud-inspecteur van de Marine Stoomvaartdienst Arie Jongkees in 1904 met pensioen. Hij verhuist eind april van dat jaar van Amsterdam naar Bussum, eerst naar Brinklaan 160 en daarna naar Willemslaan 3, samen met zijn vrouw Johanna Sevenhuijsen, oud 55 jaar, dochters Maria Johanna van 31, Margaretha Nelly van 20 en Cornelia Theresia van 18 jaar. Zoon Adriaan Johannes, 27 jaar, woont elders.

Jeugd

Arie is geboren op 14 februari 1840 in Den Helder. Hij is het eerste kind van Pieter Jongkees en Maartje van Maaren Coster. Maartje schenkt daarna het leven aan nog acht kinderen, waarvan er drie sterven voordat ze vier jaar oud zijn. Vader Pieter is van 1840 tot 1860 omroeper in Den Helder. Met een bel in de hand gaat hij door de straten en meldt het laat-

ste nieuws.....Hooort...Hooort...zegt het voort! Ja, "zegt het voort", niet iedereen kan lezen. Wat beter gefluisterd kan worden is dat Pieters vrouw op 15 juli 1864 van haar man scheidt op grond van "mishandeling door de man". Op 27 november 1865 blaast omroeper Pieter Jongkees zijn laatste adem uit, 49 jaar oud.

Huwelijk en werkring

Arie meldt zich bij de marine en krijgt daar een opleiding in stoomtechniek voor de scheepvaart. Hij trouwt op 28 april 1871, 31 jaar oud, met Johanna Sevenhuijsen, 22 jaar jong, ook geboren in Den Helder. Johanna's vader Jan Sevenhuijsen is molenaar van beroep. Haar grootvader, ook Jan Sevenhuijsen genaamd, is grutter. Arie leert zijn bruid kennen via haar broer, wederom Jan Sevenhuijsen genaamd, die opzichter is van maritieme werken. Arie gaat naar Amsterdam en werkt als stoomvaartdeskundige bij het Marine-Complex. Arie

en Johanna wonen van 1872 tot 1877 in Amsterdam op de Hoogte Kadijk nr. 157. Johanna geeft op 10 december 1872 het leven aan Maria Johanna, die later van 1919 tot 1948 onder het pseudoniem Maren Koster 33 kinderboeken zal schrijven. Op 28 april 1877 komt zoontje Adriaan Johannes ter wereld, later een knap werktuigkundige. Arie krijgt de opdracht om als officier-machinist 2^e klasse vanaf 1 juni 1880 tot mei 1882 in Soerabaja toezicht te houden op de reparatie van de stoommachines en ketels van schepen bij het Marine-Etablissement aldaar.

Naar Hellevoetsluis

Johanna en de kinderen verhuizen in deze jaren van Amsterdam naar Alkmaar. Daar wordt op 12 oktober 1879 Cornelis Jan geboren, maar hij overlijdt al op 18 maart 1880. Terug in Nederland wordt Arie Jongkees als eerste officier-machinist 2^e klasse als opleider tot machinist te Hellevoetsluis

■ Willemslaan 3.

het schip vast bij het eiland Harsens en raakt de stoommachine defect.

Pantserdekschip

Hr. Ms. Prinses Wilhelmina

Het zal duidelijk zijn, dit defect aan de stoommachine is niet te

"Toon je kracht om oorlog te voorkomen!"). Op 14 oktober 1910 vaart het schip nu met de naam "KONINGIN" WILHELMINA" vanuit Sabang (Sumatra – Atjeh) naar de Rijkswerf te Amsterdam voor sloop.

Pensionado

Als pensionado blijft Jongkees actief. In de jaren 1908 en 1909 is hij lid van de commissie belast met het afnemen van de examens ter verkrijging van een diploma als stuurman aan boord van koopvaardijsschepen en op de sleepvaart. Voor zijn verdiensten bij de Marine ontvangt Arie de benoeming tot Officier in de Orde van Oranje Nassau (met de zwaarden!). Begin januari 1915 overlijdt de "Hoog Edelgestrenge Heer" A. Jongkees, 75 jaar. Johanna Sevenhuijsen verhuist daarna met haar dochter Maria Johanna naar een kleinere woning: Gudelalaan 8. Zij overlijdt op 22 februari 1922, oud 73 jaar.

Bronnen:

Bevolkingsregisters, Historische Kranten Nederland en Oost-Indië, Maritiem Digitaal, Database Genlias.

Gerard Hoogendijk.

■ Marine-Etablissement Soerabaja.

■ Pantserdekschip Hr. Ms. Prinses Wilhelmina.

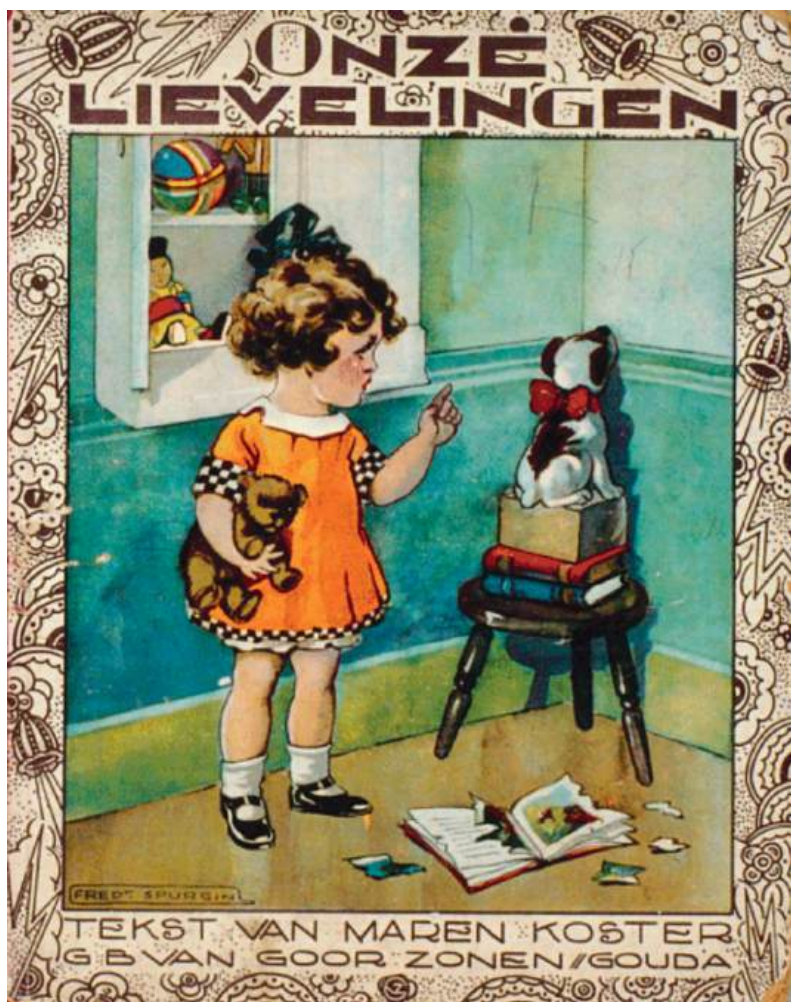
geplaatst en krijgt hij eindelijk weer tijd voor het gezinsleven. Op 20 januari 1884 geeft Johanna het leven aan Margaretha Nelly en op 17 mei 1885 aan Cornelia Theresia. Arie geeft in deze periode colleges en publiceert in 1887 het leerboek: "Beginselen der stoomwerktuigkunde. Leidraad bij het onderwijs van machinistleerlingen", prijs 6 gulden.

Als stoomdeskundige ontvangt Arie in januari 1890 de eervolle opdracht om toe te zien op het vervaardigen van de stoomwerktuigen en ketels voor het pantserdekschip "Prinses Wilhelmina", in aanbouw bij de Koninklijke Fabriek voor Stoom- en andere Werktuigen te Amsterdam. Regelmatig loopt officier-machinist 1^e klasse Jongkees binnen bij de N.V. WERKSPoor te Amsterdam die de machines en ketels bouwt. Op 22 oktober 1892 is het imponerende schip klaar voor de vaart. Prinses Wilhelmina, 12 jaar oud, mag de champagnefles tegen de boeg van het slagschip slaan, dat bestemd is voor de bescherming van "onze" Oost-Indische eilanden. Het schip heeft goede stoomaandrijving, maar nog geen dieptemeter. Bij het uitvaren van de haven van Den Helder op 19 juni 1894 loopt

wijten aan zijn ontwerper Arie Jongkees, maar aan de kapitein en stuurman. Na het lostrekken met sleepboten en herstel van de stoommachine vaart het schip naar Oost-Indië, China, Japan, Korea en de Filipijnen om de Nederlandse vlag te tonen. (Sun Tzu: De Kunst van het oorlogsvoeren:

■ Droogdok Hellevoetsluis. Foto Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

■ Kinderboek van Maren Koster (Maria Johanna Jongkees).

Bron: website dbnl.